

Pozor na neoprávněný odběr energií. Může vzniknout i při změně dodavatele

6.9.2023 - | E.ON Energie

Neoprávněný odběr energií je nejen nelegální, ale bývá i nebezpečný. Hrozí riziko požárů a v případě plynu i výbuchu nebo otrav.

Nelegální spotřeba energií může vzniknout mimo jiné také při ukončení smlouvy, pokud si s dostatečným předstihem nesjednáte nové dodávky. Podívejme se na celou problematiku podrobněji.

Přesnou definici uvádí §51(elektrina) a §74 (plyn) zákona 458/2000 Sb. Jako neoprávněný odběr se ve stručnosti označuje spotřeba elektřiny nebo plynu mimo měření, tedy tak, že elektřina nebo plyn vůbec **neprochází elektroměrem či plynoměrem**. Neoprávněný odběr vznikne také, pokud probíhá přes nějakým způsobem ovlivněný měřič - tedy plynoměr nebo elektroměr upravený tak, že **měří v neprospěch provozovatele distribuční soustavy** a tím pádem ve prospěch zákazníka.

V případě spotřeby elektřiny jde nejčastěji o napojení před elektroměrem, zásahy do přepínačů tarifu - HDO, propojení přívodů s vývodem, ovlivnění spotřeby formou úpravy stavů elektroměru - tedy stáčením. U plynu jsou případy obdobné, s tím rozdílem, že odbočku na potrubí, kterou proudí plyn, není pro laiky tak snadné vytvořit.

Jednou z příčin neoprávněných odběrů elektřiny bývá špatná instalace měřicího zařízení

Veškeré zásahy do odběrných míst a měřících souprav jsou nebezpečné, hrozí zahoření instalace a může dojít i k požáru nemovitosti. Také může dojít k úrazu elektrickým proudem, ať už osoby, která zásah provádí nebo v případě špatného zabezpečení někoho dalšího, kdo se v nemovitosti pohybuje. V případě plynu, který se shromažďuje v dutinách, pak může dojít i k výbuchu.

V mnoha případech se do problémů zákazník dostane nevhodnou volbou elektroinstalační firmy. **Ne každá podnikající společnost či osoba je odborníkem přes zapojení měřicí soupravy.** Často se například stává, že při rekonstrukci odběrného místa elektroinstalační firma nenahlásí rozplombování provozovateli distribuční soustavy, provede navýšení nebo snížení příkonu bez uzavření dodatku ke smlouvě o připojení, chybně zapojí měřicí soupravu, nainstaluje nevhodné měřicí transformátory proudu apod. V případě, že špatně zapojená souprava měří zákaznickou spotřebu, řeší se opět náhrada škody, hrozí přerušování dodávky do doby sjednání nápravy a dodání revize.

K odhalení míst s **černým odběrem**, jak se lidově neoprávněná spotřeba energií také označuje, mají distributoři celou řadu nástrojů. Obvykle se používají různé analýzy, podezřelá místa pak kontrolují speciálně vyškolení technici, kteří detailně zkoumají podezřelé místo. V případě, že na místě odhalí neoprávněnou spotřebu, zpracují důkazní materiál a přerušují dodávku. Následně na základě zjištěných informací provozovatel distribuční soustavy řeší vzniklou škodu, která se nezdá pohybuje v řádu statisíců až milionů korun.

Zákazník totiž za své odběrné místo odpovídá. *„Mezi lidmi panují různé mýty. Například o tom, že když je měřicí souprava umístěna na veřejně přístupném místě, je zákazník v případě zjištění - jak se říká - ‚z obliga‘. Není to pravda, zákazník má objektivní odpovědnost za své odběrné místo, navíc je povinen ho pravidelně kontrolovat a v případě, že zjistí nějaké podezření na nefunkčnost či zásah,*

má jej bez odkladu hlásit svému dodavateli,“ popisuje jeden z nejčastějších omylů **David Štajner** ze společnosti **EG.D**.

Případné škody jsou po zákazníkovi uplatňovány i v tom případě, jestliže má elektroměr třeba na společné chodbě před dveřmi svého bytu nebo kanceláře. Je proto v jeho zájmu čas od času elektroměr alespoň pohledem zkontrolovat, zda načítá spotřebu nebo zda není poškozená nějaká plomba.

Jedním z typů neoprávněné spotřeby elektřiny je tzv. **bezesmluvní odběr**. Jedná se o spotřebu bez uzavřené smlouvy. Po ukončení platnosti smlouvy vzniká toleranční doba 10 pracovních dnů, ve které je možné „bez řešení neoprávněného odběru“ provést uzavření nové smlouvy. Po skončení této lhůty a zároveň odběru elektřiny nebo plynu neoprávněný odběr vznikne.

Do takovýchto situací se často dostávají zákazníci, kteří si s nedostatečným předstihem nesjednají smlouvu na navazující dodávku nebo jim zvolený dodavatel neprovede včasnou registraci. *„Mnoho zákazníků si myslí, že podpisem smlouvy s dodavatelem je smlouva ihned platná. Takto to ale není. Dodavatel musí provést registraci odběrného místa přes portál operátora trhu směrem k distributorovi. Teprve až po té, co distributor potvrdí možnost zahájení dodávky, vchází smlouva v platnost,*“ upřesňuje **Josef Bláha** z **EG.D**.

Hlavně u velkých zákazníků na hladině vysokého napětí mohou bezesmluvním odběrem poměrně rychle vzniknout i **milionové škody**, které provozovatel distribuční soustavy následně fakturuje a v případě neuhrazení vymáhá. Z toho důvodu se proto v takovém případě často plánuje i dočasné přerušování dodávky. Dodávka energií může zůstat přerušovaná až do doby zaplacení vzniklé pohledávky.

Mimo výše zmiňované neoprávněné odběry bývají u zákazníků při kontrolách často identifikovány **závady a nevyhovující technické stavy rozvaděčů**. Tyto závady se zapisují do tzv. **Kontrolního listu závad**, přičemž zákazník by měl zajistit jejich opravu. Bohužel ne ve všech případech k opravě dojde a v případě nebezpečného stavu je přerušena dodávka, do doby opravy a dodání revizní zprávy.

Ne každý si také uvědomuje, že provozovatelé jsou povinni udržovat svá odběrná místa ve stavu dle platných právních předpisů a technických norem. Je dobré provádět v pravidelných intervalech tzv. periodické revize, které nebezpečnost a závady odhalí a zákazník je nechá odbornou elektroinstalační firmou opravit. Revize je totiž dokladem pro zákazníka, že je všechno v pořádku a také dokladem pro distributora, že takové místo může ke své síti připojit. *„Provozovatel distribuční soustavy má za povinnost připojit pouze taková odběrná místa, které svým stavem neohrožují provoz distribuční sítě – to si ne každý uvědomuje,*“ uzavírá **David Štajner** z **EG.D**.

<https://www.eon.cz/byznys-energie/pozor-na-neopraveny-odber-energii>